

Zlet priateľov Jána Lajčiaka – zaujímavý seminár pre širokú verejnosť

(Kontakt: Spolok Martina Rázusa, Ján Juráš, 0905 716 851; jan@juras.sk; www.razus.sk; www.juras.sk)

Čo urobí prečítanie jednej knihy!

Prozaik, publicista, autor filmových scenárov a rozhlasových hier Anton Baláž využil novoobjavený osobný archív Jána Lajčiaka pre napísanie románu Prehovor, Ezechiel. Približuje v ňom životný a tvorivý príbeh evanjelického kňaza, intelektuála európskeho formátu, sociológa kultúry, spolutvorcu modernej slovenskej orientalistiky, prekladateľa z hebrejčiny a gréčtiny Jána Lajčiaka (1875 – 1918).

Tento príbeh tak zaujal viacerých spriaznených čitateľov, že vznikla neformálna skupina „priateľov Jána Lajčiaka“, ktorá si dala za cieľ priblížiť jeho osudy čo najširšej verejnosti.

A tu je prvý krok:

Spolok Martina Rázusa a mestská časť Bratislava-Staré Mesto

pozývajú na

ZLET PRIATEĽOV JÁNA LAJČIAKA

v stredu 28. mája 2014 o 17.00 hod.

do Zichyho paláca, Ventúrska 9, Bratislava

Vstup voľný

Program:

Ludovít Turčan: Lajčiak – sociológ

Rastislav Stanček: Lajčiakov slovenský preklad Biblie

Juraj Bándy: Lajčiakova doktorská práca Plurálne a duálne koncovky v semitských menách

Kveta Dašková: Treba Lajčiaka obhajovať?

Anton Baláž: Román Prehovor Ezechiel na podklade novoobjaveného archívu Jána Lajčiaka

Dokumentárny film: Ján Lajčiak (Slovenská televízia Bratislava 1995, scenár Boris Petřík, réžia Fedor Bartko)

V krátkom čase podáme informáciu o vedecko-popularizačnom podujatí **Sláva šľachetným III** v dňoch 19. – 21. septembra 2014 v Liptovskom Mikuláši, ktoré bude venované aj Jánovi Lajčiakovi (plus orientalista Rudolf Macúch, 145. výročie spolku slovenských žien ŽIVENA a jje prvé dve predsedníčky Anna Pivková a Elena Maróthy Šoltésová)

Ján Lajčiak

* 25. 7. 1875 Pribylina

† 28. 10. 1918 Baňská Boca (Vyšná a Nižná Boca), pochovaný je v Pribyline

Teológ, evanjelický kňaz, sociológ, prekladateľ, spolutvorca modernej slovenskej orientalistiky, prekladateľ biblických textov z gréčtiny a hebrejčiny do slovenčiny, kritik slovenskej, málo aktívnej inteligencie a stúpenec moderného života na začiatku 20. storočia

Po gymnaziálnych štúdiách v Banskej Bystrici a v Prešove študoval teológiu v Prešove a v Erlangene. Po štúdiu v Lipsku (1900 – 1902) získal titul Philosophiae doctor za doktorskú prácu O duálových a plurálových koncovkách v semitských podstatných menách. V r. 1902 – 1905 študoval v Paríži na Sorbone a obhájil ďalšiu dizertačnú prácu, a to z teológie *Ezechiel, jeho osobnosť a učenie*, koncipovanú na pozadí širších dobových spoločenských a kultúrnych analýz starého Izraela. Po návrate na Slovensko dostal sa Lajčiak do sporu s maďarskou vrchnosťou a pre svoje liberálne postoje aj so slovenskou konzervatívnou národnou a cirkevnou reprezentáciou. Doma tak nemal možnosť pracovať ani na vedeckom pracovisku, ani vo väčšom cirkevnom zbore. Napokon ako kňaz pôsobil v zapadnutej liptovskej dedine Baňská Boca (Vyšná a Nižná Boca). Zomrel v deň vyhlásenia vzniku Československa.

Jeho základnou témou je problém kultúry v najširšom poňatí. Snaží sa najprv o jej všeobecný pojem, prevažne sú však jeho skúmania zamerané na kultúru a na život Slovenska. Ukazuje to jeho práca *Slovensko a kultúra* vydaná po jeho smrti z rukopisnej pozostalosti S. Š. Osuským v r. 1920. Jeho cieľom bolo dynamizovať zaostalý a konzervatívny život Slovenska. Novoobjavený rukopis slovenského prekladu štyroch evanjelií Novej zmluvy, o ktorého existencii sa viedli len dohady, odhaľuje cielenú a serióznú činnosť Jána Lajčiaka zameranú na preklad Biblie do slovenčiny. Napriek tomu, že ho Juraj Janoška v tom povzbudzoval, pri obmedzenom vplyve slovenských cirkevných zborov a nechuti osobností reprezentujúcich slovenské záujmy, uvažovať o oficiálnom poverení preložiť Bibliu do „neúradného“ jazyka bolo utópiou.

Dielo: *Die Plural – und Dualenendungen am semitischen Namen*, Lipsko, 1902; *Ezechiel, sa personne et son enseignements*, Paríž, 1905; *Slovensko a kultúra*; preklad: *Kniha žalmov*. Bp. 1904; štúdiá *Naše literárne úlohy*, Slov. pohľady, 28, 1

K O N I E C